

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№ 26 (407)

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

- *Монгол Улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай*

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

- *Зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай*

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

- *Ерөнхийлөгчийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөр боловсруулах тухай*

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

- *Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай*

Улсын Их Хурлын Тамгын газар

Улаанбаатар хот

2005 он

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ
Долоо хоног тутмын

Улаанбаатар хот

2005 оны долоодугаар сарын 7

№26 (407)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

821. Монгол Улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай 574
822. Монгол Улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай 574

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

823. Тогтоол хүчингүй болсонд тооцох тухай Дугаар 35 574
824. Төрийн өндөр албан тушаалтан болон түүнтэй адилтгах албан тушаалтны албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай Дугаар 38 574
825. Зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай Дугаар 39 575
826. Шүүгчийн болон прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай Дугаар 40 575
827. Монгол Улсын Их Хурлын даргыг сонгох тухай Дугаар 41 576
828. Ц. Нямдоржийг Монгол Улсын Засгийн газрын гишүүн, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын үүрэгт ажлаас чөлөөлөх тухай Дугаар 42 576

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

829. Ерөнхийлөгчийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөр боловсруулах тухай Дугаар 01 577
830. Монгол Улсын Үндсэн хуулийг уг зхээс нь хуулбарлан бүтээж, Үндсэн хуулийн цэцэд залах тухай Дугаар 02 577

Дөрөв. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

831. Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай Дугаар 98 577
832. Д. Цэвэгмидийн нэрэмжит шагнал бий болгох тухай Дугаар 101 577
833. Хэлэлцээр батлах тухай Дугаар 106 578
834. Ажилд томилох тухай Дугаар 107 579
835. Ажилд томилох тухай Дугаар 108 579
836. Ахмад дайчдад нэг удаагийн буцалтгүй тусламж олгох тухай Дугаар 109 579
837. Төрийн албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн сүлжээ, доод жишигийг шинэчлэн тогтоох тухай Дугаар 110 579
838. Зарим албан тушаалын цалингийн жишигийг тогтоох тухай Дугаар 111 583
839. Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай Дугаар 112 583
840. Нэрэмжит болгох тухай Дугаар 115 583
841. Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай Дугаар 116 584
842. Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай Дугаар 117 589
843. Засгийн газрын зарим зорилтыг гэрээний үндсэн дээр хэрэгжүүлэх тухай Дугаар 118 590
844. Дүрэм шинэчлэн батлах тухай Дугаар 119 590

Тав. МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ

845. Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн зарим заалт Үндсэн хуулийн холбогдох заалтуудыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай Дугаар 2/05 593

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2005 оны 6 дугаар
сарын 23-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИРГЭНД ГАЗАР ӨМЧЛҮҮЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын иргэнд газар оны" гэснийг "2008 оны" гэж өөрчилсүгэй.
өмчлүүлэх тухай хуулийн 41.2 дахь хэсгийн "2005

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА
Д. ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2005 оны 6 дугаар
сарын 23-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИРГЭНД ГАЗАР ӨМЧЛҮҮЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРМЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3 дахь заалтыг "2/ энэ зүйлийн 1 дэх заалтад зааснаас бусад иргэд нийслэлээс бусад аль ч аймаг, сумын газарт" гэж өөрчлөн найруулсугай.

3 дугаар зүйл. Монгол Улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуулийн дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн 1 дүгээр зүйл, 3 дугаар зүйлийн 2 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Монгол Улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай 4 дүгээр зүйлийн "2" гэснийг "5" гэж өөрчилсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА
Д. ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2005 оны 6 дугаар
сарын 23-ны өдөр

Дугаар 35

Улаанбаатар
хот

Тогтоол хүчингүй болсонд тооцох тухай

Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь: дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

Монгол Улсын Их Хурлын "Газар өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулах үндэсний зөвлөл байгуулах тухай" 2002 оны 7 дугаар сарын 04-ний өдрийн 40

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА
Д. ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2005 оны 6 дугаар
сарын 30-ны өдөр

Дугаар 38

Улаанбаатар
хот

Төрийн өндөр албан тушаалтан болон түүнтэй адилтгах албан тушаалтны албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 10 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

адилтгах төрийн албан тушаалтны албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Монгол Улсын Их Хурлын 2004 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 14 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

1. Төрийн өндөр албан тушаалтан болон түүнтэй адилтгах албан тушаалтны албан тушаалын цалингийн хэмжээг хавсралтаар шинэчлэн баталж, 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Төрийн өндөр албан тушаалтан болон түүнтэй

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА
Д. ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

Монгол Улсын Их Хурлын 2005 оны
38 дугаар тогтоолын хавсралт

**ТӨРИЙН ӨНДӨР АЛБАН ТУШААЛТАН БОЛОН
ТҮҮНТЭЙ АДИЛГАХ АЛБАН ТУШААЛТНЫ АЛБАН
ТУШААЛЫН САРЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭ**

№	Албан тушаалын зэрэг, дэв	Албан тушаалын сарын цалингийн хэмжээ (төгрөгөөр)
1	ТӨ-I	273300
2	ТӨ-II	206000
3	ТӨ-III	158600
4	ТӨ-IV, ТӨ-IV А	152100
5	ТӨ-V, ТӨ-V А	140900
6	ТӨ-VI, ТӨ-VI А	134400

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2005 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдөр

Дугаар 39

Улаанбаатар хот

Зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Их Хурлын гишүүний туслахын албан тушаалын цалингийн хэмжээг 88200 төгрөгөөр, бие төлөөлөгч-туслахын албан тушаалын цалингийн хэмжээг 57700 төгрөгөөр тус тус шинэчлэн баталж, 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Монгол Улсын Их Хурлын 2004 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 15 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА**

Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2005 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдөр

Дугаар 40

Улаанбаатар хот

Шүүгчийн болон прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг 1 дүгээр хавсралтаар, Монгол Улсын прокурорын байгууллагын прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг 2 дугаар хавсралтаар тус тус шинэчлэн баталж, 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн мөрдсүгэй.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Шүүгчийн болон прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай Монгол Улсын Их Хурлын 2004 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 16 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА**

Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

Монгол Улсын Их Хурлын
2005 оны 40 дүгээр тогтоолын
1 дүгээр хавсралт

**МОНГОЛ УЛСЫН ШҮҮХИЙН ШҮҮГЧИЙН АЛБАН
ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭ**

№	Албан тушаал	Албан тушаалын сарын цалин (төгрөгөөр)
1	Нийслэлийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч	135600
2	Нийслэлийн шүүхийн шүүгч	124600
3	Аймгийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч	130100
4	Аймгийн шүүхийн шүүгч	120600
5	Дүүргийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч	122100
6	Дүүргийн шүүхийн шүүгч	116500
7	Сум, сум дундын шүүхийн Ерөнхий шүүгч	122100
8	Сум, сум дундын шүүхийн шүүгч	116500

Монгол Улсын Их Хурлын
2005 оны 40 дүгээр тогтоолын
2 дугаар хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ПРОКУРОРЫН АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭ

№	Албан тушаал	Албан тушаалын сарын цалин (төгрөгөөр)
1	Улсын ерөнхий прокурорын газрын туслах прокурор	133900
2	Улсын ерөнхий прокурорын газрын хяналтын прокурор	123200
3	Нийслэлийн прокурор	133300
4	Нийслэлийн прокурорын орлогч	123900
5	Нийслэлийн прокурорын газрын туслах прокурор	114900
6	Нийслэлийн прокурорын газрын хяналтын прокурор	112900
7	Аймаг, тээврийн прокурор	127900
8	Аймаг, тээврийн прокурорын орлогч	118700
9	Аймаг, тээврийн прокурорын газрын туслах прокурор	114900
10	Аймаг, тээврийн прокурорын газрын хяналтын прокурор	112900
11	Дүүргийн прокурор	117200
12	Дүүргийн прокурорын орлогч	114900
13	Дүүргийн прокурорын газрын туслах прокурор	112900
14	Дүүргийн прокурорын газрын хяналтын прокурор	111800
15	Сум, сум дундын ахлах прокурор	117200
16	Сум, сум дундын прокурорын газрын хяналтын прокурор	111800

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2005 оны 7 дугаар
сарын 1-ний өдөр

Дугаар 41

Улаанбаатар
хот

Монгол Улсын Их Хурлын даргыг сонгох тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн хорин дөрөвдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

2.Энэ тогтоолыг 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

1.Монгол Улсын Их Хурлын даргаар Цэндийн Нямдоржийг сонгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА

Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2005 оны 7 дугаар
сарын 1-ний өдөр

Дугаар 42

Улаанбаатар
хот

Ц.Нямдоржийг Монгол Улсын Засгийн газрын гишүүн, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын үүрэгт ажлаас чөлөөлөх тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

2 Энэ тогтоолыг 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

1.Монгол Улсын Их Хурлын даргаар сонгогдсон Цэндийн Нямдоржийг Монгол Улсын Засгийн газрын гишүүн, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын үүрэгт ажлаас чөлөөлсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДЭД
ДАРГА

Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2005 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдөр

Дугаар 01

Улаанбаатар хот

Ерөнхийлөгчийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөр боловсруулах тухай

"Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай" хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг баримтлан ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

1. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн бодлого, үйл ажиллагааны 2005-2009 оны хөтөлбөрийг боловсруулсугай.

2. Уг хөтөлбөрийг Үндсэн хууль, бусад хуулиар тодорхойлсон Ерөнхийлөгчийн эрх

хэмжээ, 2005 оны Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр, сонгуулийн үеэр иргэд сонгогчдоос ирүүлсэн санал хүсэлтэд тулгуурлан боловсруулж, 2005 оны 8 дугаар сарын 1-ний дотор танилцуулахыг Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын даргад даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н. ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2005 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдөр

Дугаар 02

Улаанбаатар хот

Монгол Улсын Үндсэн хуулийг уг эхээс нь хуулбарлан бүтээж, Үндсэн хуулийн цэцэд залах тухай

"Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай" хуулийн 9 дүгээр зүйлийн нэг дэх хэсгийг баримтлан ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Үндсэн хуулийн цэцийн албан хэрэгцээнд зориулан Монгол Улсын Үндсэн хуулийг уг эхээс

нь гэрэл зургийн аргаар хуулбарлан нэг хувь бүтээж, түүнийг Үндсэн хуулийн цэцэд залсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н. ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 18-ны өдөр

Дугаар 98

Улаанбаатар хот

Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай

Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Нийгмийн халамжийн сангаас олгох тэтгэврийн хэмжээг 7.5 хувиар нэмэгдүүлж 2005 оны 7 дугаар сарын 1-нээс эхлэн тооцон олгох арга хэмжээ авахыг Сангийн сайд Н.Алтанхуяг, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд Ц.Баярсайхан нарт даалгасугай.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай" Засгийн газрын 2003 оны 9 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 212 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ,
ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД Ц.БАЯРСАЙХАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 18-ны өдөр

Дугаар 101

Улаанбаатар хот

Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагнал бий болгох тухай

Монгол Улсын төр, нийгмийн зүтгэлтэн, гавьяат багш Д.Цэвэгмидийн мэндэлсний 90 жилийн ойг тэмдэглэх ажлыг зохион байгуулах комиссын саналыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын төр, нийгмийн зүтгэлтэн, гавьяат багш Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагнал бий болгосугай.

2. "Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагнал олгох журам"-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД

П.ЦАГААН

Засгийн газрын 2005 оны 101 дүгээр тогтоолын хавсралт

Д.ЦЭВЭГМИДИЙН НЭРЭМЖИТ ШАГНАЛ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагнал олгох үйл ажиллагааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2. Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагналыг дор дурдсан хүмүүст олгоно:

1.2.1. Сурган хүмүүжүүлэх ажилд өндөр амжилт гаргаж монголын боловсролын салбарын хөгжил, өсвөр үеийг сурган хүмүүжүүлэх, гэгээрүүлэх үйлсэд жинтэй хувь нэмэр оруулсан, мэргэжлээрээ 20-иос доошгүй жил ажилласан бага ангийн болон монгол хэл, уран зохиол, биологийн багшид;

1.2.2. Багш бэлтгэх сургуулийн багш, боловсролын удирдах ажилтанд;

1.2.3. Монгол Улсын бага ангийн багш болон монгол хэл, уран зохиол, биологийн багш бэлтгэхэд бодитой хувь нэмэр оруулсан гадаадын иргэнд;

1.3. Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагнал нь түүний дүр бүхий тэмдэг, диплом, дагалдах мөнгөн шагналаас бүрдэнэ. Д.Цэвэгмидийн дүр бүхий тэмдэг, дипломын загвар, тодорхойлолтыг Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын тушаалаар батална.

Хоёр. Комиссын үйл ажиллагаа

2.1. Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагналд нэр дэвшигдсэн хүний тодорхойлолт, материалд үнэлгээ өгөх, санал, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий орон тооны бус комисс /цаашид "комисс" гэх/-ын бүрэлдэхүүнийг боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн 4 жилийн хугацаагаар батална.

2.2. Комиссыг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн толгойлно. Комисс нь боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Монгол Улсын Их Сургууль, Боловсролын Их Сургууль, Багшийн

сургуулийн төлөөлөл бүхий долоогоос доошгүй гишүүнтэй байна.

2.3. Комиссын үйл ажиллагааны хэлбэр нь хуралдаан байна.

2.4. Комиссын нийт гишүүдийн дөрөвний гурваас доошгүй нь хүрэлцэн ирсэн тохиолдолд хуралдааныг хүчинтэйд тооцож хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар дүгнэлт гаргана.

2.5. Комиссын дүгнэлт нь хуралдаанд оролцсон бүх гишүүд гарын үсэг зурснаар баталгаажна.

Гурав. Шагналд нэр дэвшигдсэн хүний тодорхойлолтыг хэлэлцэх, шагнал олгох

3.1. Монголын багш нарын өдрийг тохиолдуулан Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагналыг жил тутам болзол хангасан 3 хүртэл хүнд олгоно.

3.2. Уг шагналд дэвшүүлэх хүний материалыг аймаг, нийслэлийн боловсрол, соёлын газар жил бүрийн 1 дүгээр сарын 20-ны дотор комисст ирүүлнэ.

3.3. Комиссын дүгнэлтийг үндэслэн шагнал олгох асуудлыг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн шийдвэрлэнэ.

3.4. Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагналын тэмдэг, дипломыг хийлгэх болон дагалдах мөнгөн шагнал олгохтой холбогдсон зардлыг Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын төсвийн багцад жил бүр тусган зарцуулж байна.

3.5. Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагналын хэмжээг бусад нэрэмжит шагналын хэмжээтэй адил байлгах зарчмыг баримтална.

3.6. Д.Цэвэгмидийн нэрэмжит шагнал хүртэгчдийн бүртгэл, мэдээллийн сан боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хадгалагдана.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр

Дугаар 106

Улаанбаатар хот

Хэлэлцээр батлах тухай

Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

Найрамдах Болгар Улсын Засгийн газар хоорондын Хэлэлцээрийг баталсугай.

Улаанбаатар хотноо 2005 оны 4 дүгээр сарын 26-ны өдөр гарын үсэг зурсан Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн салбарт хамтран ажиллах тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ
АХУЙН САЙД

Д.ТЭРБИШДАГВА

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр

Дугаар 107

Улаанбаатар хот

Ажилд томилох тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 8 дахь хэсэг, Төрийн албаны зөвлөлийн санал, дүгнэлтийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

даргаар томилсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Пүрэвсамбуугийн Батсайханыг Зам, тээвэр, аялал жуулчлалын яамны Төрийн нарийн бичгийн

**ЗАМ, ТЭЭВЭР, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД**

Г.БАТХҮҮ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр

Дугаар 108

Улаанбаатар хот

Ажилд томилох тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 18³ дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, Төрийн албаны зөвлөлийн санал, дүгнэлтийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

тосны хэрэг эрхлэх газрын даргаар томилсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Лувсанвандангийн Болдыг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг-Ашигт малтмал, газрын

**ҮЙЛДВЭР, ХУДАЛДААНЫ
САЙД**

С.БАТБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр

Дугаар 109

Улаанбаатар хот

*Ахмад дайчдад нэг удаагийн
буцалтгүй тусламж олгох тухай*

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

батлагдсан хөрөнгөд багтаан санхүүжүүлэхийг Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд Ц.Баярсайхан, Сангийн сайд Н.Алтанхуяг нарт даалгасугай.

1. 1945 оны чөлөөлөх дайнд болон 1940-1948 онд улсын баруун хил дээр болсон зэвсэгт тулгаралтад оролцсон амьд сэрүүн байгаа ахмад дайчинд 200.0 (хоёр зуун) мянган төгрөгийн нэг удаагийн буцалтгүй тусламж олгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

САНГИЙН САЙД

Н.АЛТАНХУЯГ

2. Уг арга хэмжээнд шаардагдах 562.6 (таван зуун жаран хоёр сая зургаан зуун мянган) сая төгрөгийг нийгмийн халамжийн сангийн 2005 оны

**НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ,
ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД Ц.БАЯРСАЙХАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр

Дугаар 110

Улаанбаатар хот

*Төрийн албан хаагчийн албан
тушаалын цалингийн сүлжээ, доод
жишгийг шинэчлэн тогтоох тухай*

Төрийн албаны тухай хуулийн 28.6, 31.2, 31.3-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

тушаалын цалингийн сүлжээг 2 дугаар хавсралт, төрийн тусгай албан тушаалын цалингийн сүлжээг 3 дугаар хавсралт, төрийн үйлчилгээний албан тушаалын цалингийн доод жишгийг 4 дүгээр хавсралт ёсоор тус тус баталж 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

1. Төрийн захиргааны албан тушаалын цалингийн сүлжээг 1 дүгээр хавсралт, Улсын Их Хурал, Ерөнхийлөгч, Засгийн газар, Улсын дээд шүүх, Улсын Ерөнхий прокурорын газар, Үндсэн хуулийн цэц, Хүний эрхийн үндэсний комисс, Төрийн албаны зөвлөл, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл, Сонгуулийн ерөнхий хороо болон тэдгээртэй адилтгах төрийн байгууллагын ажлын албаны албан

2. Засгийн газрын 2004 оны 42 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралтаар батлагдсан "Төрийн албан хаагчид ажлын үр дүнгээр мөнгөн урамшил олгох журам"-ын 3.1-ийн "а", "б" заалтыг дор дурдсанаар өөрчилсүгэй.

а/Төрийн жинхэнэ албан хаагчид:

№	Албан тушаалын ангилал	Албан тушаалын зэрэглэл	Ажлын үр дүнгийн үнэлгээ		
			С	В	А
			Урамшууллын дээд хэмжээ (мянган төгрөгөөр)		
1.	Туслах түшмэл	ТЗ-1 - ТЗ-3, ТТ-1 - ТТ-4	75.0	86.0	97.0
2.	Дэс түшмэл	ТЗ-4 - ТЗ-6, АА-9 - АА-11, ТТ-5 - ТТ-10	86.0	130.0	172.0
3.	Ахлах түшмэл	ТЗ-7 - ТЗ-9, АА-6 - АА-8, ТТ-11 - ТТ-14	130.0	172.0	204.0
4.	Эрхэлсэн түшмэл	ТЗ-10 - ТЗ-11, АА-4 - АА-5, ТТ-15 - ТТ-16	172.0	237.0	290.0
5.	Тэргүүн түшмэл	ТЗ-12 - ТЗ-13, АА-1 - АА-3, ТТ-17 - ТТ-18	237.0	312.0	387.0

б/Төрийн үйлчилгээний албан хаагчид:

№	Албан тушаалын ангилал	Албан тушаалын зэрэглэл	Ажлын үр дүнгийн үнэлгээ		
			С	В	А
			Урамшууллын дээд хэмжээ (мянган төгрөгөөр)		
1.	Бага	ТҮ-1	43.0	54.0	65.0
2.	Техникийн гүйцэтгэх ажилтан	ТҮ-2 - ТҮ-4	54.0	75.0	97.0
3.	Мэргэжлийн албан хаагч	ТҮ-5 - ТҮ-7	75.0	108.0	129.0
4.	Удирдах албан хаагч	ТҮ-8 - ТҮ-14	108.0	161.0	215.0

3. Төсвийн байгууллагын удирдлага, санхүүжилтийн тухай хуулийн 3.2-т заасан ажил үүрэг гүйцэтгэдэг төрийн албан хаагчийн хувьд энэ тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан цалингийн сүлжээг "1.16" гэсэн итгэлцүүрээр өсгөн хэрэглэсүгэй.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Төрийн албан хаагчийн цалингийн талаар авах арга хэмжээний тухай" Засгийн газрын 2004 оны 2 дугаар сарын 18-ны едрийн 42 дугаар тогтоолын 1, 3 дугаар

зүйлийг 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

**НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ,
ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД Ц.БАЯРСАЙХАН**

Засгийн газрын 2005 оны 110 дугаар
 тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН СҮЛЖЭЭ

(саяд төгрөгөөр)

Цалингийн сүлжээний шатлал	Албан тушаалын зэрэглэл												
	T3-1	T3-2	T3-3	T3-4	T3-5	T3-6	T3-7	T3-8	T3-9	T3-10	T3-11	T3-12	T3-13
1	48800	52200	56700	60100	63500	67700	70700	74600	78700	82800	87200	90900	95100
2	52200	56400	61400	65300	69100	73100	76400	80100	84700	88300	97500	101100	103500
3	55700	60500	66100	70500	74600	78700	82000	85500	90700	93700	108000	109800	111900
4	59200	64700	70800	75600	80200	84200	87600	90800	96600	99100	-	-	-
5	62800	68900	75600	80600	85800	89500	93100	96200	102300	105600	-	-	-

 Засгийн газрын 2005 оны 110 дугаар
 тогтоолын 2 дугаар хавсралт

УЛСЫН ИХ ХУРАЛ, ЕРӨНХИЙЛӨГЧ, ЗАСГИЙН ГАЗАР, УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХ,
 УЛСЫН ЕРӨНХИЙ ПРОКУРОРЫН ГАЗАР, ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦ, ХҮНИЙ ЭРХИЙН ҮНДСЭНИЙ КОМИСС,
 ТӨРИЙН АЛБАНЫ ЗӨВЛӨЛ, ҮНДСЭНИЙ АЮУЛГУЙ БАЙДЛЫН ЗӨВЛӨЛ, СОНГУУЛИЙН ЕРӨНХИЙ ХОРОО БОЛОН
 ТЭДГЭЭРТЭЙ АДИЛГАХ ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖЛЫН АЛБАНЫ АЛБАН
 ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН СҮЛЖЭЭ

(саяд төгрөгөөр)

Цалингийн сүлжээний шатлал	Албан тушаалын зэрэглэл										
	AA-11	AA-10	AA-9	AA-8	AA-7	AA-6	AA-5	AA-4	AA-3	AA-2	AA-1
1	60300	63500	67700	70600	74600	78700	82700	85800	90300	94700	99300
2	65700	69100	73100	76100	80100	84400	87900	90800	99200	103300	107700
3	71000	74600	78700	81800	85400	90000	93100	96000	108100	111900	116100
4	76100	80200	84300	87400	90700	95700	98500	101200	-	-	-
5	81500	85800	89500	93000	96200	101400	103700	106200	-	-	-

тогтоолын 3 дугаар хавсралт

ТӨРИЙН ТУСГАЙ АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН СҮЛЖЭЭ

(саяд төгрөгөөр)

Цалингийн сүлжээний шатлал	Албан тушаалын зэрэглэл																	
	ТТ-1	ТТ-2	ТТ-3	ТТ-4	ТТ-5	ТТ-6	ТТ-7	ТТ-8	ТТ-9	ТТ-10	ТТ-11	ТТ-12	ТТ-13	ТТ-14	ТТ-15	ТТ-16	ТТ-17	ТТ-18
1	45300	48800	52200	55685	57200	58000	61500	63500	67800	68300	69400	70600	74600	78700	81400	85700	90300	95100
2	48900	52200	56400	60400	62000	63300	66900	69100	73000	73700	75000	76200	80100	84700	87200	96200	100200	103500
3	52500	55700	60500	65100	66900	68700	72300	74600	78200	79100	80500	81800	85500	90700	92900	107000	110100	111900
4	55000	59100	64700	69800	71800	74000	77600	80200	83900	84500	86000	87500	90900	96600	98600	-	-	-
5	60000	62800	68900	74400	76800	79200	83000	85800	88400	89900	91500	93000	96200	102600	104300	-	-	-

Засгийн газрын 2005 оны 110 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ДООД ЖИШИГ

(саяд төгрөгөөр)

Цалингийн доод жилийн шатлал	Албан тушаалын зэрэглэл													
	ТҮ-1	ТҮ-2	ТҮ-3	ТҮ-4	ТҮ-5	ТҮ-6	ТҮ-7	ТҮ-8	ТҮ-9	ТҮ-10	ТҮ-11	ТҮ-12	ТҮ-13	ТҮ-14
1	43000	43400	44500	45800	46700	50500	54300	58200	61900	66800	71500	78300	85900	93500
2	43400	44500	45800	46400	49800	53900	57600	61500	65300	70200	78700	84900	91600	101100
3	44500	45800	47300	49100	52900	57200	61100	64800	68600	73500	85900	91500	97300	108500
4	47300	48900	50200	51800	56000	60500	64100	68200	72000	76900	-	-	-	-
5	50400	52000	52900	54300	59100	63900	67000	71500	75400	80100	-	-	-	-

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

 2005 оны 5 дугаар
сарын 25-ны өдөр

Дугаар 111

Улаанбаатар хот

*Зарим албан тушаалын цалингийн
жишгийг тогтоох тухай*

Төрийн албаны тухай хуулийн 28.6-г
үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас **ТОГТООХ**
нь:

1. Улс төрийн албан тушаал эрхэлдэг зарим
албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн жишгийг
дор дурдсанаар шинэчлэн тогтоож 2005 оны 7
дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй:

Дүүргийн Засаг дарга	94800-111800
Сумын Засаг дарга	88200-104900
Хорооны Засаг дарга	71400-84800
Багийн Засаг дарга	62000-74700

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан
"Зарим албан тушаалын цалингийн жишгийг
шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 2004 оны
2 дугаар сарын 18-ны өдрийн 43 дугаар тогтоолын
1 дүгээр зүйлийг 2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний
өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

**НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ,
ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД**

Ц.БАЯРСАЙХАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

 2005 оны 5 дугаар
сарын 25-ны өдөр

Дугаар 112

Улаанбаатар хот

*Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг
шинэчлэн тогтоох тухай*

Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээний
тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийг үндэслэн Монгол
Улсын Засгийн газраас **ТОГТООХ** нь:

1. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажилтны
болон иргэд хоорондын хөдөлмөрийн гэрээгээр
ажиллагчдын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг
2005 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн цагт
251 төгрөг 48 мөнгө буюу сард 42500 (дөчин хоёр
мянга таван зуун) төгрөг байхаар шинэчлэн
тогтоосугай.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан
"Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг шинэчлэн

тогтоож мөрдүүлэх тухай" Засгийн газрын 2004 оны
1 дүгээр сарын 7-ны өдрийн 4 дүгээр тогтоолыг 2005
оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй
болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

**НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ,
ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД**

Ц.БАЯРСАЙХАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

 2005 оны 5 дугаар
сарын 31-ний өдөр

Дугаар 115

Улаанбаатар хот

Нэрэмжит болгох тухай

Батлан хамгаалах болон Боловсрол, соёл,
шинжлэх ухааны яамны саналыг үндэслэн Монгол
Улсын Засгийн газраас **ТОГТООХ** нь:

Звэсэгт хүчний 327 дугаар ангийг Зөвлөлт
Холбоот Улс, Монгол Улсын баатар Г.К.Жуковын

нэрэмжит болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

**БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД**

П.ЦАГААН

**БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН
САЙД**

Ц.ШАРАВДОРЖ

2005 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдөр

Дугаар 116

Улаанбаатар хот

Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 5.4 дэх заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

жагсаалт батлах тухай” Засгийн газрын 1995 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 241 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтад дор дурдсан нэмэлт оруулсугай:

Түүх, соёлын хосгүй үнэт дурсгалын зүйлийн

229

Дурсгалын нэр:

ЦАГИЙН ХҮРДЭН БА ШАМБАЛЫН 25 ХААН

Зохиогч:

Нэр үл мэдэгдэх зураач

Бүтээгдсэн он:

ХҮШ зуун

Хадгалагдаж буй газар

Дүрслэх урлагийн музей

Дурсгалын шинж байдал:

Шүтээн зураг, 95x72.3 см, даавуу, шороон будаг

Дансны дугаар:

6532-2074

230

Дурсгалын нэр:

ШАМБАЛЫН ОРОН

Зохиогч:

Нэр үл мэдэгдэх зураач

Бүтээгдсэн он:

ХҮШ зуун

Хадгалагдаж буй газар

Дүрслэх урлагийн музей

Дурсгалын шинж байдал:

Шүтээн зураг, 84x59.5 см, даавуу, шороон будаг

Дансны дугаар:

2744-423

231

Дурсгалын нэр

ЛАМЫН ГЭГЭЭНИЙ МАЙДАР ЭРГЭХ ЕСЛОЛ

Зохиогч:

Нэр үл мэдэгдэх зураач

Бүтээгдсэн он:

XIX зууны эх

Хадгалагдаж буй газар

Дүрслэх урлагийн музей

Дурсгалын шинж байдал:

Шүтээн зураг, 95x72.3 см, даавуу, шороон будаг

Дансны дугаар:

162-684

232

Дурсгалын нэр

МЯНГАН МУТАРТ МЯНГАН МЭЛМИЙТ ХОЭСИМБОДЬСАД

Зохиогч:

Төвдөөр Чагдонжандон Жанрайсиг

Бүтээгдсэн он цаг:

Нэр үл мэдэгдэх зураач

Хадгалагдаж буй газар

XIX зуун

Дурсгалын шинж байдал:

Дүрслэх урлагийн музей

Дансны дугаар:

Шүтээн зураг, 155x105 см, даавуу, шороон будаг

128-656

233

Дурсгалын нэр

ИРЭЭДҮЙД ЗАЛРАХ АСРАНГУЙ

Зохиогч:

Төвдөөр Жэвзүнжамба

Бүтээгдсэн он цаг:

Гэндэндамба

Хадгалагдаж буй газар

XIX зуун

Дурсгалын шинж байдал:

Дүрслэх урлагийн музей

Дансны дугаар:

Шүтээн зураг, 211x157 см, даавуу, шороон будаг

121-654

234

Дурсгалын нэр

ИРЭЭДҮЙД ЗАЛРАХ АСРАНГУЙ

Зохиогч:

Төвдөөр Жэвзүнжамба

Бүтээгдсэн он цаг:

Нэр үл мэдэгдэх зураач

Хадгалагдаж буй газар

ХҮШ зуун

Дурсгалын шинж байдал:

Дүрслэх урлагийн музей

Дансны дугаар:

Шүтээн зураг, 54.7x39 см, даавуу, шороон будаг

685-10

- 235
 Дурсгалын нэр ДӨРВӨН МУТАРТ ХОМСИНБОДЬСАД
 Төвдөөр Чагши Жанрайсиг
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч:
 Бүтээгдсэн он цаг: XIX зуун
 Хадгалагдаж буй газар Дүрслэх урлагийн музей
 Дурсгалын шинж байдал: Шүтээн зураг, 75x57 см, даавуу, шороон будаг
 Дансны дугаар: 2558-426
- 236
 Дурсгалын нэр ЗӨӨЛӨН ЭГШИГТ
 Төвдөөр Жамбал
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч:
 Бүтээгдсэн он цаг: XIX зуун
 Хадгалагдаж буй газар Дүрслэх урлагийн музей
 Дурсгалын шинж байдал: Шүтээн зураг, 130x126 см, даавуу, шороон будаг
 Дансны дугаар: 2982-0081
- 237
 Дурсгалын нэр ЗУРГААН МУТАРТ ИТГЭЛ
 Төвдөөр Гомбо чагдүг
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч:
 Бүтээгдсэн он цаг: XIX зуун
 Хадгалагдаж буй газар Дүрслэх урлагийн музей
 Дурсгалын шинж байдал: Шүтээн зураг, 146x98 см, даавуу, шороон будаг
 Дансны дугаар: 3325-661
- 238
 Дурсгалын нэр БӨХГӨР ХУТАГТ ИТГЭЛ
 Төвдөөр Дэгүг
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч:
 Бүтээгдсэн он цаг: ХҮШ зуун
 Хадгалагдаж буй газар Дүрслэх урлагийн музей
 Дурсгалын шинж байдал: Шүтээн зураг, 165.5x108 см, даавуу, шороон будаг
 Дансны дугаар: 124-655
- 239
 Дурсгалын нэр ОЧИРТ АЮУЛГАН ҮЙЛДЭГЧ
 Төвдөөр Доржжигжэд
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч:
 Бүтээгдсэн он цаг: ХҮШ зуун
 Хадгалагдаж буй газар Дүрслэх урлагийн музей
 Дурсгалын шинж байдал: Шүтээн зураг, 154x120 см, даавуу, шороон будаг
 Дансны дугаар: 125-666
- 240
 Дурсгалын нэр ОЧИР ГАХАЙ ЭХ
 Төвдөөр Дорж пагмо
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч:
 Бүтээгдсэн он цаг: XIX зуун
 Хадгалагдаж буй газар Дүрслэх урлагийн музей
 Дурсгалын шинж байдал: Тиг зураг, 36x49.5см, цаас, бэх
 Дансны дугаар: 8609-3303
- 241
 Дурсгалын нэр ЦАГЛАШГҮЙ ГЭРЭЛТ
 Төвдөөр Одбагмэд
 Бурханч Чойжир
 Зохиогч:
 Бүтээгдсэн он цаг: XX зууны эхэн
 Хадгалагдаж буй газар Дүрслэх урлагийн музей
 Дурсгалын шинж байдал: Тиг зураг, 34x46 см, бэх, даавуу
 Дансны дугаар: 8610-3304

- 242
 Дурсгалын нэр ОЧИРТ АЮУЛГАН ҮЙЛДЭГЧИЙН ХОТ МАНДАЛ
 Төвдөөр Доржжигжэдийн жинхор
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч: XIX зуун
 Бүтээгдсэн он цаг: Дүрслэх урлагийн музей
 Хадгалагдаж буй газар: Нагтан зураг, 18x17.5 см, даавуу, шороон будаг
 Дурсгалын шинж байдал: 2418-471
 Дансны дугаар:
- 243
 Дурсгалын нэр ЦОГТ ОХИН ТЭНГЭР
 Төвдөөр Балданлхам
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч: XIX зуун
 Бүтээгдсэн он цаг: Дүрслэх урлагийн музей
 Хадгалагдаж буй газар: Нагтан зураг, 160x120 см, даавуу, шороон будаг
 Дурсгалын шинж байдал: 122-671
 Дансны дугаар:
- 244
 Дурсгалын нэр ЦАГЛАШГҮЙ ГЭРЭЛТИЙН ОРОН /АВИДЫН ОРОН/
 Төвдөөр Одбагмэджи шингод
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч: XIX зууны сүүл
 Бүтээгдсэн он цаг: Дүрслэх урлагийн музей
 Хадгалагдаж буй газар: Шүтээн зураг, 142x126 см, даавуу, шороон будаг
 Дурсгалын шинж байдал: 2947-0086
 Дансны дугаар:
- 245
 Дурсгалын нэр ЦЭЦЭГНЭЭС ТӨРӨГЧ
 Төвдөөр Ловон Бадамжунай
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч: XIX зууны эхэн
 Бүтээгдсэн он цаг: Дүрслэх урлагийн музей
 Хадгалагдаж буй газар: Мартан зураг, 193x143 см, даавуу, шороон будаг
 Дурсгалын шинж байдал: 2572-434
 Дансны дугаар:
- 246
 Дурсгалын нэр МЯНГАН МУТАРТ МЯНГАН МЭЛМИЙТ ЦАГААН ШҮХЭРТ
 Төвдөөр Дугар
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч: XIX зууны сүүл
 Бүтээгдсэн он цаг: Дүрслэх урлагийн музей
 Хадгалагдаж буй газар: Нагтан зураг, 139x110 см, даавуу, шороон будаг
 Дурсгалын шинж байдал: 2575-449
 Дансны дугаар:
- 247
 Дурсгалын нэр ЦАГЛАШГҮЙ НАСТ /Аюуш олуулаа/
 Төвдөөр Цэвагмэд
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч: XIX зууны сүүл
 Бүтээгдсэн он цаг: Дүрслэх урлагийн музей
 Хадгалагдаж буй газар: Шүтээн зураг, 97x70 см, даавуу, шороон будаг
 Дурсгалын шинж байдал: 3313-680
 Дансны дугаар:
- 248
 Дурсгалын нэр НОГООН ДАРА ЭХ
 Төвдөөр Должан
 Нэр үл мэдэгдэх зураач
 Зохиогч: XIX зууны сүүл
 Бүтээгдсэн он цаг: Дүрслэх урлагийн музей
 Хадгалагдаж буй газар: Шүтээн зураг, 158x126 см, даавуу, шороон будаг
 Дурсгалын шинж байдал: 23-675
 Дансны дугаар:

- 249
Дурсгалын нэр
Зохиогч:
Бүтээгдсэн он цаг:
Хадгалагдаж буй газар
Дурсгалын шинж байдал:
Дансны дугаар:
- МЭЛМИЙГЭЭР БОЛГООГЧ
Төвдөөр Мигжэд жанрайсиг
Шагдарсүрэн
1910 он
Богд хааны ордон музей
Шүтээн зураг, 191x133 см, даавуу, шороон будаг
2-10
- 250
Дурсгалын нэр
Зохиогч:
Бүтээгдсэн он цаг:
Хадгалагдаж буй газар
Дурсгалын шинж байдал:
Дансны дугаар:
- БОГД ГЭГЭЭНИЙ БОДОЛ
Сампил
XIX зууны сүүлч
Богд хааны ордон музей
Шүтээн зураг, 125x94 см, даавуу, шороон будаг
2-311 /1/
- 251
Дурсгалын нэр
Зохиогч:
Бүтээгдсэн он цаг:
Хадгалагдаж буй газар
Дурсгалын шинж байдал:
Дансны дугаар:
- ОЧИРТ АЮУЛГАН ҮЙЛДЭГЧИЙН ХОТ
МАНДАЛ
Төвдөөр Доржжигжэдийн жинхор
Сампил
XIX зууны сүүлч
Богд хааны ордон музей
Шүтээн зураг, 125x94 см, даавуу, шороон будаг
2-311 /2/
- 252
Дурсгалын нэр
Зохиогч:
Бүтээгдсэн он цаг:
Хадгалагдаж буй газар
Дурсгалын шинж байдал:
Дансны дугаар:
- ГҮР ИТГЭЛ
Төвдөөр Гомбогүр
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
XIX-XX зууны сүүлч
Эрдэнэзуу музей
Нагтан зураг, 64x40 см, даавуу, шороон будаг
1/283
- 253
Дурсгалын нэр
Зохиогч:
Бүтээгдсэн он цаг:
Хадгалагдаж буй газар
Дурсгалын шинж байдал:
Дансны дугаар:
- ОЧИРДАРА ГОЛЛОСОН ДҮВЧИНЖАЛБУ 81 ШИДИЙГ
ҮЗҮҮЛЖ БУЙ НЬ
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
XIX зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 216x95 см, даавуу, шороон будаг
4/129
- 254
Дурсгалын нэр
Зохиогч:
Бүтээгдсэн он цаг:
Хадгалагдаж буй газар
Дурсгалын шинж байдал:
Дансны дугаар:
- ИТГЭЛ
Төвдөөр Гомбо тракшид
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
XIX зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 145x92 см, даавуу, шороон будаг
4/138
- 255
Дурсгалын нэр
Зохиогч:
Бүтээгдсэн он цаг:
Хадгалагдаж буй газар
Дурсгалын шинж байдал:
Дансны дугаар:
- ЦОГТ ОХИН ТЭНГЭР
Төвдөөр Балданлхам
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
XIX зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 228x142 см, даавуу, шороон будаг
4/127

- 256
Дурсгалын нэр
Гадаад дотоод нууц эрлэг хаан
Төвдөөр Чойжал
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
ХИХ зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 140x80 см, даавуу, шороон будаг
1/290
- 257
Дурсгалын нэр
Бурхан багш 16 архад 4 махранзын хамт лусын оронд
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
ХИХ зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 260x90 см, даавуу, шороон будаг
4/19
- 258
Дурсгалын нэр
Бурхан багшийн 12 зохионгуй
Төвдөөр Задби жүни
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
ХИХ зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 250x80 см, даавуу, шороон будаг
4/18
- 259
Дурсгалын нэр
Бурхан багшийн 15 Рид Хувилгаан Төвдөөр Донби чопрул чэнбу жоа
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
ХИХ зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 200x110 см, даавуу, шороон будаг
4/17
- 260
Дурсгалын нэр
Гурван дээд амгалант
Төвдөөр Дэмчогсум
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
ХИХ зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 105x215 см, даавуу, шороон будаг
4/133
- 261
Дурсгалын нэр
Дээд амгалант
Төвдөөр Дэмчог
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
ХИХ зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 140x80 см, даавуу, шороон будаг
1/290
- 262
Дурсгалын нэр
Насны гурван бурхан
Төвдөөр Цэ лха нам сүм
Нэр нь үл мэдэгдэх зураач
ХИХ зуун
Эрдэнэзуу музей
Шүтээн зураг, 221x110 см, даавуу, шороон будаг
4/21

263

Дурсгалын нэр

ЗУРГААН МУТАРТ ИТГЭЛ

Төвдөөр Чагдуг Гомбо

Нэр нь үл мэдэгдэх зураач

XIX зуун

Зохиогч:

Бүтээгдсэн он цаг:

Хадгалагдаж буй газар

Дурсгалын шинж байдал:

Дансны дугаар:

Эрдэнэзуу музей

Шүтээн зураг, 91.5x151.5 см, даавуу, шороон будаг

4/135

264

Дурсгалын нэр

ЦАГААН ИТГЭЛ

Төвдөөр Гонгар

Нэр нь үл мэдэгдэх зураач

XIX зуун

Зохиогч:

Бүтээгдсэн он цаг:

Хадгалагдаж буй газар

Дурсгалын шинж байдал:

Дансны дугаар:

Эрдэнэзуу музей

Танка.см

4/136

265

Дурсгалын нэр

ДАВГАЖАЛЦАН ЛАМ

Нэр нь үл мэдэгдэх зураач

XIX зуун

Зохиогч:

Бүтээгдсэн он цаг:

Хадгалагдаж буй газар

Дурсгалын шинж байдал:

Дансны дугаар:

Эрдэнэзуу музей

Зээгт наамал. 175x149 см, торго

4/14

266

Дурсгалын нэр

ОГТОРГУЙН ЯВДАЛТ НАРО ЭХ

Төвдөөр Нарожаодма

Нэр нь үл мэдэгдэх зураач

XIX зуун

Зохиогч:

Бүтээгдсэн он цаг:

Хадгалагдаж буй газар

Дурсгалын шинж байдал:

Дансны дугаар:

Эрдэнэзуу музей

Зээгт наамал. 210x150 см, торго

3/224

267

Дурсгалын нэр

ӨНДӨР ГЭГЭЭНИЙ БАРИМАЛ ЛАГШИН

Г.Занабазар

ХҮП зуун

Зохиогч:

Бүтээгдсэн он цаг:

Хадгалагдаж буй газар

Дурсгалын шинж байдал:

Дансны дугаар:

Төвхөн хийд

Баримал 18x16x10 см, эм шавар, шороон будаг, суудал

19.5x20x17 см, магнаг торго, торго

Зургаадай модон шар зрих. 86 см урт

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД
Ц.ЭЛБЭГДОРЖ
БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД
П.ЦАГААН
МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

 2005 оны 5 дугаар
сарын 31-ний өдөр

Дугаар 117

Улаанбаатар хот

*Тогтоолын хэвсралтад нэмэлт
оруулах тухай*

Нийтээр тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хуулийн 5.2-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

өдөр-6 дугаар сарын 20." гэж нэмсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**
Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

"Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай" Монгол Улсын Засгийн газрын 2004 оны 7 дугаар сарын 29-ний өдрийн 163 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хэвсралтад "48.Онцгой байдлын албаны

**МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА С.БАЯРЦОГТ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдөр

Дугаар 118

Улаанбаатар хот

Засгийн газрын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний 2.2.10.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Хүүхэд, залуучууд, насанд хүрэгчдэд зориулсан боловсрол олгох болон танин мэдэхүйн чиглэлээр сургалт явуулах чиг үүргийг энэ чиглэлээр дагнан үйл ажиллагаа явуулдаг Засгийн газрын бус мэргэжлийн байгууллага /телевиз, радио/-ар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлэхийг

Засгийн газрын зарим зорилтыг гэрээний үндсэн дээр хэрэгжүүлэх тухай

Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд П.Цагаанд зөвшөөрсүгэй.

2. Сургалтын хөтөлбөр боловсруулах, сэдэвт цуврал болон зайн сургалтын хичээл явуулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлж ажиллахыг Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд П.Цагаанд даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ САЙД

П.ЦАГААН

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 6 дугаар сарын 7-ны өдөр

Дугаар 119

Улаанбаатар хот

Үндэсний их баяр наадмын тухай хуулийн 11.1.1-ийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Үндэсний их баяр наадмын хурдан морины уралдааны дүрэм"-ийг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2. Засгийн газрын шийдвэрээр хийж байгаа шигшмэл, бүсийн уралдааныг тухайн шатны Засаг дарга, Үндэсний баяр наадмыг зохион байгуулах хорооны хурдан морины салбар хороо, биеийн тамир, спортын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, морин спортын холбоод хамтран зохион байгуулж байх нь зүйтэй гэж үзсүгэй.

3. Намрын сүүл сараас хаврын тэргүүн сарын шинийн 3-ныг хүртэлх хугацаанд аймаг, сумын хэмжээнд хурдан морины уралдаан зохион байгуулахгүй байхыг аймаг, сумдын Засаг дарга нарт даалгасугай.

Дүрэм шинэчлэн батлах тухай

4. Хурдан морины 2005 оны бүсийн уралдааны хуваарийг дор дурдсанаар тогтоосугай:

-хангайн бүсийн хурдан морины уралдааныг Өвөрхангай аймагт;

-баруун бүсийн хурдан морины уралдааныг Увс аймагт;

-Дүнжингаравын хурд-2005" төвийн бүсийн хурдан морины уралдааныг Төв аймагт;

-Дорнод монголын хурд-2005" зүүн бүсийн хурдан морины уралдааныг Дорнод аймагт.

5. Хаврын уралдаанд азарга, соёслонг 10 км, их насны морьдыг 18 км зайд уралдуулж байхаар тогтоосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН
ШАДАР САЙД

Ч.УЛААН

Засгийн газрын 2005 оны 119 дүгээр тогтоолын хавсралт

ҮНДЭСНИЙ ИХ БАЯР НААДМЫН ХУРДАН МОРИНЫ УРАЛДААНЫ ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Үндэсний их баяр наадмын хурдан морины уралдаан /цаашид "хурдан морины уралдаан" гэх/-ыг бүх түвшинд болон Засгийн газрын шийдвэрээр зохион байгуулах шигшмэл, бүсийн хэмжээний уралдааныг зохион байгуулахад Үндэсний их баяр наадмын тухай хууль болон энэхүү дүрмийг мөрдөнө.

Хоёр. Хурдан морины уралдаань салбар хороо

2.1. Хурдан морины уралдааныг Хурдан морины уралдааны салбар хороо /цаашид "Салбар хороо" гэх/ хариуцан зохион байгуулна.

2.2. Салбар хорооны бүрэлдэхүүнийг Үндэсний их баяр наадмыг зохион байгуулах хороо

/цаашид "Зохион байгуулах хороо" гэх/-ноос батална.

2.3. Салбар хороо хурдан морины нас бүрийн уралдааныг хариуцсан даамал, цуваа бүртгэлийн ахлагч, цуваа бүртгэгч, шүдлэгч, манлайлагч, морь бариач, цоллогч, хүний эмч, хүүхдийн эрхийн ажилтан, малын эмч бүхий баг /цаашид "шүүгчид" гэх/ болон хянах хэсгийг томилно. Тухайн насанд уралдах морь, морь унах хүүхэд /цаашид "унаач хүүхэд" гэх/-ийг бүртгэх, дугаар олгох, уралдаанд гаргахыг шүүгчид болон хянах хэсэгтэй хамтран Салбар хороо зохион байгуулна. Хурдан морины уралдааны тухайн насны даамал нь гараа, бариач зохион байгуулах, түрүүлсэн, айрагдсан морьдыг цоллуулах, уяач, унаач хүүхэд, морины бай шагналыг олгох, уралдаантай холбоотой гарсан санал, гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэх, хариу өгөх, тайлан тооцоо гаргах ажлыг хариуцна.

2.4. Салбар хорооны автомашин өөрийн таних тэмдэг, дарцагтай байна.

2.5. Салбар хороо нь уралдааныг зохион байгуулахаас өмнө дараахь арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

2.5.1. баяр наадам эхлэхээс 10 хоногийн өмнө морины бэлчээр, худаг ус, морь шүдлэх цэг, уралдах замыг /замын дагуухь бартаа, гуу жалга гэх мэт/ үзэж засан сайжруулах, цэвэрлэх болон холбогдох бусад арга хэмжээг авах, морь барианы газар хэрэглэх эрчим хүч, холбооны эх үүсвэрийг зохицуулах, хорооны гишүүд, шүүгчдийн ажиллах нөхцөлийг хангах;

2.5.2. хурдан морины гарааны зурхайг нас бүрийн ангиллаар тогтоох;

2.5.3. унаач хүүхдийг ослын даатгалд хамруулсан байдал, хүүхдийн хамгаалалтын малгай, цээживч, өвдөг, тохойны хамгаалалт, хүүхдийн гуталд таарсан хамгаалалт бүхий дөрөөтэй эмээл зэргээр хангасан эсэхийг хянаж, уралдааны аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ авах;

2.5.4. уяачид, унаач хүүхдэд морин уралдааны холбоодын санал, спортын цол зэргийн нэгдсэн ангиллыг үндэслэн цол олгуулахаар Зохион байгуулах хороо, Засаг даргад мэдүүлэх.

Гурав. Уяачид, унаач хүүхдэд тавих шаардлага

3.1. Уяач, унаач хүүхэд нь Үндэсний их баяр наадмын тухай хууль болон энэ дүрэмд заасан эрхийг эдэлж, доорхи үүргийг ёсчлон биелүүлнэ:

3.1.1. уралдах морийг 7-гоос дээш настай, морь унаж, дөвхиулж сурсан, эрүүл хүүхдээр унуулах;

3.1.2. хурдан морины эзэн, уяач нар унаач хүүхдийг ослын даатгалд заавал хамруулсан байх;

3.1.3. хурдан морины эмээл, энэ дүрмийн 2.5.3-т заасан хамгаалах хэрэгслийг тухайн морь, хүүхдийн биед тохируулж, аюулгүй байдлыг хангасан байх;

3.1.4. унаач хүүхдэд морины зурхайд хүрч, зөвхөн даамлын дохиогоор морио эргүүлэх, уралдааны замыг товчлохгүй, гүйцэж ирсэн моринд саад учруулахгүй байх талаар заавар, зөвлөлтөө өгч ойлгуулсан байх;

3.1.5. уралдааны үед морины эзэн, уяач, унаач хүүхэд холбооны техник хэрэгсэл ашиглан уралдааныг удирдахгүй байх;

3.1.6. унаач хүүхэд тухайн морийг унаж уралдахаас татгалзвал уяач, эцэг, эх, асран хамгаалагч нь албадахгүй байх.

Дөрөв. Хурдан морь уралдуулах зай

4.1. Хурдан морийг насны ангиллаар нь дор дурдсан зайд уралдуулна:

Азарга	25 км
Их нас	28 км
Соёолон	25 км
Хязгаалан	20 км
Шүдлэн	15 км
Даага	12 км

4.2. Салбар хороо нь спортын холбоодын саналыг үндэслэн тухайн жилийн цаг агаарын байдал, малын онд оролт, тарга хүч, уралдах газрын онцлог зэрэгтэй уялдуулан уралдааны зайг өөрчлөн тогтоож болно. Хурдан морины уралдааны зайг шинэчлэн тогтоосон тухайгаа уралдаан зохион байгуулахаас 20-иос доошгүй хоногийн өмнө нийтэд зарлаж мэдэгдсэн байна.

4.3. Салбар хороо нь бүсийн уралдааныг тухайн бүсийн Засаг дарга, биеийн тамир, спортын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, морин спортын холбоод хамтарч зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлэн, энэхүү дүрмийн биелэлтэд хяналт тавьж, арга зүйн зөвлөлтөө өгнө.

Тав. Уралдах морьдыг бүртгэх, дугаар олгох

5.1. Хурдан морины уралдаанд энэ дүрмийн шаардлагыг хангасан унаач хүүхэд, уяачдыг оролцуулна.

5.2. Салбар хорооноос зарласан хугацаа, газарт дараахь баримт бичгийг үндэслэн унаач хүүхэд, уралдах морийг бүртгэж, дугаар олгоно. Үүнд:

5.2.1. унаач хүүхдийн төрсний гэрчилгээ;

5.2.2. хурдан морь унахыг нь зөвшөөрсөн эцэг, эх, асран хамгаалагчийн тодорхойлолт;

5.2.3. унаач хүүхдийн ослын даатгалын баталгаа;

5.2.4. уралдах морины нас, угшлын тодорхойлолт.

5.3. Бичиг баримтыг бүрдүүлээгүй буюу унаач хүүхдийн аюулгүй байдлыг бүрэн хангаагүй тохиолдолд уралдаанд оролцуулахгүй хасна.

5.4. Уяач салбар хорооноос олгосон дугаарыг унаач хүүхдийн биед харагдахуйц бэхэлсэн байна.

5.5. Бүртгэх цагаас хоцорсон унаач хүүхэд, уралдах морийг бүртгэхгүй.

Зургаа. Уралдааны гарааны үеийн зохион байгуулалт

6.1. Уяачид уралдах морьдоо морь уралдах газар авчирч цуглармагц төрийн далбааг мандуулсан манлайлагч бүх морьдыг дагуулан, индрийг нар зөв гурав тойроод нэгдсэн журмаар гарна.

6.2. Азарга, их наснаас бусад бүх насны морийг бэлтгэсэн талбайд шүдлэнэ. Тухайн насны уралдаанд шүдээр тохироогүй морийг тусгай хашаанд оруулж, унаач хүүхдэд олгосон дугаарыг хураан авч уралдаанд оролцуулахгүй.

6.3. Морьдыг гарааны зурхайд хүргэж эргүүлэхийг Салбар хорооны дарга, гишүүд, тухайн насны морины даамал, тусгайлан бэлтгэсэн хүмүүс, эмнэлгийн түргэн тусламжийн ажилтнууд хамтран гүйцэтгэнэ.

6.4. Морьдыг гарааны зурхайгаас даамлын дохиогоор эргүүлнэ.

6.5. Гарааны зурхайд хүрээгүй байхад морь эргүүлэх, замаас морь оруулахыг хориглоно. Зурхайд хүрч, даамлын дохиогоор эргээгүй морьдыг барихгүй.

Долоо. Уралдааны үеийн зохион байгуулалт

7.1. Уралдааны үед тухайн насны морьдын уралдааныг хариуцсан даамал төрийн далбааг

мандуулан, эхний мориноос 100 метрээс холгүй зайд өмнө нь явж замчилна.

7.2. Хүн эмнэлгийн тусламжийн хэсэг морьдын ард явж мориноос хүүхэд унасан тохиолдолд шаардлагатай тусламж үйлчилгээг яаралтай үзүүлнэ.

7.3. Мал эмнэлгийн тусламжийн хэсгүүд уралдааны замын дагуу тогтоосон цэгт байрлаж, шаардлагатай тусламж үйлчилгээ үзүүлнэ.

7.4. Уралдааны замаас морь гарах, гаднаас морь орж ирэх зэрэг болзошгүй үйлдлийг хянах хэсгийг уралдах морьдын нас бүрт томилно.

7.5. Уралдах морийг зурхайд урьдчилан аваачих, замаас оруулах, хөөх, саад хийх, уралдаж байгаа морьдыг тосон цулбуурдаж хөтлөхийг хориглоно. Ийм тохиолдол гарсан үед дүрс бичлэг, баримт нотолгоо зэргийг үндэслэн тухайн морьдыг уралдаанаас хасна.

7.6. Салбар хорооны зөвшөөрөлгүй тээврийн хэрэгслээр морины уралдаан дагахыг хориглоно.

7.7. Хэвлэл мэдээллийн ажилтнууд Салбар хорооны зөвшөөрөлтэйгээр уралдаанд саад болохгүйгээр морьдыг дагаж нэвтрүүлэг, бичлэг хийж болно.

Найм. Барианы үеийн зохион байгуулалт

8.1. Барианы зурхайг цагаан шугамаар тэмдэглэсэн байна.

8.2. Уралдаж ирсэн эхний таван морийг морь бариачид барих бөгөөд бусад морьдыг барианы зурхайд ирсэн дараалал, хүүхдийн дугаараар нь дүрс, дуу бичлэгийн техник хэрэгсэл ашиглан байр эзлүүлнэ.

8.3. Барианд орсон морьдыг дөрвөөс доошгүй дуудагчийн цуваа болон зурхайн баруун, зүүн талаас бичсэн дүрс бичлэгийн дүнг харьцуулан байр эзлүүлэн бүртгэнэ. Маргаантай асуудлыг тухайн насны даамал нь Салбар хороо болон шүүгчдийн хамтарсан хуралд оруулж шийдвэрлүүлнэ.

8.4. Хүүхэдгүй уралдаж ирсэн морийг нэг байр ухраан барина. Жолоог нь дэл, сойлго, эмээлд нь уяж бэхлэх зэрэг зориуд зохион байгуулж, хүүхэдгүй уралдуулсан морийг хасна.

8.5. Азарга, их наснаас бусад насны уралдаанд айрагдсан морьдыг уралдааны дараа дахин шүдлэх бөгөөд шүдээр тохирохгүй нь тогтоогдвол уралдаанаас хасч дараагийн морийг урагшлуулж байр эзлүүлнэ.

8.6. Морьд барианд зэрэгцэн орсон бол барианы зурхайд түрүүлж хошуу нь давсан морийг, морьдын хошуу зэрэгцсэн тохиолдолд зөв талын морийг түрүүлж барих бөгөөд үүнийг дуудагчийн цуваа болон дүрс бичлэгийн техник хэрэгслийг ашиглан тогтооно.

Ес. Морь цоллох, бай шагнал олгох журам

9.1. Баяр наадамд түрүүлсэн, айрагдсан морьдын бай шагналыг наадамчдын өмнө цоллон алдаршуулж олгоно. Нас тус бүрт уралдсан морьдын 30 хүртэл хувийг барьж, бай шагналыг 7 дугаар сарын 11, 12, 13-ны өдөр Салбар хорооны байранд олгоно.

9.2. Түрүүлсэн, айрагдсан хурдан моринд олгох бай шагналын 20 хувь нь унаач хүүхдэд ногдоно.

Арав. Хурдан морины уралдааны мэдээ, тайлан

10.1. Тухайн насны морины уралдааныг хариуцсан даамал нь уралдаанд оролцсон морины тоо, түрүүлсэн, айрагдсан, барианд орсон морьдын

бүртгэл, олгосон бай шагнал, эмнэлгийн тусламж үзүүлсэн хурдан морь, унаач хүүхдийн талаар болон дараа жилийн уралдаанд анхаарах асуудлын тухай тодорхой санал, дүгнэлт бүхий тайланг Салбар хороонд ирүүлнэ.

10.2. Салбар хороо тайланг нэгтгэж баяр наадмын "Хурдан морины уралдаан зохион байгуулсан тухай" нэгдсэн тайлан гаргаж, зардлын тооцоог хавсарган Зохион байгуулах хороонд хүргүүлнэ.

Арван нэг. Бусад зүйл

11.1. Хурдан морины уралдаантай холбоотой асуудлаар гарсан маргааныг Салбар хороо шийдвэрлэнэ.

11.2. Салбар хорооны шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл Зохион байгуулах хороонд гомдол гаргаж болно.

Арван хоёр. Хариуцлага

12.1. Энэхүү дүрмийг зөрчсөн буруутай этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ

2005 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр

Дугаар 2/05

Улаанбаатар хот

Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн зарим заалт Үндсэн хуулийн холбогдох заалтуудыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхим
12.00 цаг

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдааныг Үндсэн хуулийн цэцийн дарга Ж.Бямбадорж даргалж, гишүүн Н.Жанцан, Ч.Дашням /илтгэгч/, Д.Наранчимэг, Ц.Сарантуяа нарын бүрэлдэхүүнтэй, хуралдааны нарийн бичгийн даргаар Д.Нарантуяаг оролцуулан Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхимд нээлттэй хийв.

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдаанд өргөдөл гаргагч Дархан-Уул аймгийн Шарын гол сумын Дархан багийн оршин суугч, иргэн Н.Даваадорж хүрэлцэн ирээгүй, Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр Улсын Их Хурлын гишүүн Р.Эрдэнэбүрэн оролцов.

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдаанаар Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн зарим заалт Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан хэлэлцэв.

Нэг. Дархан-Уул аймгийн Дархан багийн оршин суугч, иргэн Н.Даваадорж Үндсэн хуулийн цэцэд 2005 оны 2 дугаар сарын 18-нд ирүүлсэн өргөдөлдөө:

"Прокурорын байгууллагын тухай хуульд "хохирогч, гэрчийн мэдүүлэг, шинжээчийн дүгнэлт эргэлзээтэй, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаагүй гэж үзвэл прокурор мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулна", мөн "Улсын Ерөнхий прокурорын дэргэдэх мөрдөн байцаах алба нь зрүүгийн байцаан шийтгэх хуулиар харьяалуулсан хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна" гэж заасан нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Тавин зургадугаар зүйлийн 1-д "Прокурор хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах...ажиллагаанд хяналт тавьж, шүүх хуралдаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцоно" гэж заасныг зөрчиж байна. Энэ нь прокурорт өөрийн

үзэмж, санаачилгаараа мөрдөн шалгах эрхийг олгосон төдийгүй Улсын Ерөнхий прокурорын мэдлийн мөрдөн байцаалтын үйл ажиллагааны ажилтан буюу албаны тогтолцоог бий болгож Үндсэн хуулиар тогтоосон прокурорын чиг үүрэгт мөрдөн байцаалтын ажиллагааг эрхлэх болгон нэмэгдүүлсэн нь Үндсэн хуулийн дээрх заалт төдийгүй мөн зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Монгол Улсын прокурорын байгууллагын тогтолцоо, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны эрх зүйн үндсийг хуулиар тогтооно" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Үндсэн хуулийн заалтыг ноцтойгоор зөрчиж мөрдөн байцаах ажиллагааг прокурорын хяналтад, тэр тусмаа Улсын Ерөнхий прокурорын мэдэлд шууд үйлчилж байхаар заасан нь нэгдмэл төрийн байгууламжтай Монгол Улсын хувьд тусгайлсан эрх, чиг үүрэг бүхий прокурорын байгууллагад, түүнийг төлөөлж байгаа Ерөнхий прокурорын мэдэлд хүч болгон хуульчилсан нь нэн гайхалтай байна.

Иймд Үндсэн хуулийн дээр дурдсан заалтыг зөрчиж буй Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан Улсын Ерөнхий прокурорын дэргэд мөрдөн байцаах алба ажилуулахтай холбогдсон заалт болон уг хуулийн 12 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан "хохилогч, гэрчийн мэдүүлэг, шинжээчийн дүгнэлт эргэлзээтэй, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаагүй гэж үзвэл прокурор мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулна" гэсэн заалтыг Үндсэн хуульд нийцүүлэн шийдвэрлэж өгөхийг хүсье" гэжээ.

Н.Даваадорж 2005 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр бичсэн нэмэлт тайлбартаа: "Прокурорын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт "мөрдөн шалгах ажиллагаа" гэснийг өргөдөлд "мөрдөн байцаах ажиллагаа" гэж бичсэний учир нь мөн хуулийн 10 дугаар зүйлийн 1-д Улсын прокурорын дэргэдэх мөрдөн байцаах алба мөрдөн байцаах ажиллагаа явуулахаар хуульчилсантай холбоотой, нөгөө талаар Үндсэн хуульд Прокурорын байгууллагыг мөрдөн байцаах ч бай, мөрдөн шалгах ч бай аль аль үйл ажиллагааг явуулах эрх зүйн үндсийг тодорхойлоогүй, мөн Прокурорын байгууллагын тухай 1993 оны хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн талаарх Үндсэн хуулийн цэцийн 1994 оны 7 дугаар дүгнэлт Үндсэн хуульд илт нийцээгүй гарсан юм" гэжээ.

Хоёр. Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагаа үүсгэсэнтэй холбогдуулж Улсын Их Хурлын даргын 2005 оны 3 дугаар сарын 22-ны өдрийн 45 дугаар захирамжаар томилогдсон Улсын Их Хурлын

итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Бат-Эрдэнэ 2005 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдрийн 7/1672 тоот албан бичгээр Үндсэн хуулийн цэцэд ирүүлсэн тайлбартаа:

"Прокурорын хяналтын нэг гол хэлбэр нь мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах юм. Прокурор мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах бүрэн эрх, мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах үндэслэл, журмыг Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 195 дугаар зүйл, Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.3-д тодорхой хуульчлан өгсөн. Прокурорын мөрдөн шалгах ажиллагаа гэдэг нь нэгэнт хийгдсэн хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагааг дээр дурдсан хуулийн дагуу дахин Эрүүгийн байцаан шийтгэх тодорхой ажиллагаа явуулах замаар уг ажиллагаа нь хууль зүйн үндэслэлтэй эсэхийг шалган тогтоох ажиллагаа юм. Түүнээс Прокурор мөрдөн байцаалтын ажиллагаанд хутгалдан орж байгаа гэсэн үг биш.

Мөрдөн байцаалтын ажиллагаа гэдэг нь эрүүгийн хэрэг бүртгэх, мөрдөх явцад гэмт хэрэг гарсан эсэхийг тогтоох зорилгоор тодорхой Эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагааг эхнээс нь явуулж хэрэгт ач холбогдол бүхий нотлох баримтыг шинээр цуглуулж бэхжүүлдэг үйлдэл юм. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 28 дугаар зүйлд заасны дагуу мөрдөн байцаалтыг зохих харъяаллын дагуу зөвхөн мөрдөн байцаагч явуулах ба мөрдөн байцаах ажиллагааны бүх асуудлыг бие даан шийдвэрлэж хэргийг шалгаж дуусах үүрэг хүлээдэг.

Прокурорын мөрдөн шалгах ажиллагаа нь өмнө нь явагдсан тодорхой Эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагааг /гэрч, хохилогч, сэжигтэн, яллагдагчийг биечлэн байцаах, шинжээч дахин томилох, үзлэг, нэгжлэг, туршилтыг/ давтан явуулдгаараа мөрдөн байцаалтаас ялгаатай болно.

Прокурор мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулахын тулд Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 195.1-д заасан дараахь нөхцөл зайлшгүй байх шаардлагатай:

-Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 357.1.1-д заасан "гэрч, шинжээчийн санаатай гаргасан худал мэдүүлэг, дүгнэлт, орчуулагч, хэлмэрчийн санаатай худал орчуулга, түүнчлэн хуурамч эд мөрийн баримт, тэмдэглэл, баримт бичгийг үндэслэж тогтоол, магадлал гаргасан нь тогтоогдсон", 357.1.2-т заасан "хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгч нь эрх хэмжээгээ хортойгоор урвуулан ашигласан нь хуулийн хүчин төгөлдөр болсон шүүхийн тогтоолоор тогтоогдсон" нөхцөл байдал илэрсэн,

-эсхүл хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаанд хяналт тавих явцад хохирогч, гэрч, сэжигтэн, яллагдагчийн мэдүүлэг, шинжээчийн дүгнэлт эргэлзээтэй,

-мөрдөн байцаалтын тодорхой ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаагүй гэж үзвэл.

Прокурор дээрх нөхцөл байдал байгаа эсэхийг мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулснаар тогтооно. Прокурор нь Үндсэн хуулийн чиг үүргийнхээ дагуу эрүүгийн мөрдөн шалгах байгууллагын хүрээнд хамаардагийн хувьд эрүүгийн мөрдөн шалгах үйл ажиллагаанд ихээхэн үүрэгтэй оролцдог. Прокурор эрүүгийн хэрэг үүсгэх, мөрдөн байцаалт явуулах, шүүхээр хэргийг эцэслэн шийдвэрлэх хүртэлх процессын нарийн түвэгтэй ажилд хууль хэрхэн биелүүлж байгааг анхнаас нь тасралтгүй хянаж, хууль ёсыг хамгаалах төрийн үүргийг гүйцэтгэдэг.

Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн Мөрдөн байцаалт явуулах байгууллага гэсэн 27 дугаар зүйлийн 27.2-д "Прокурорын байгууллагын дэргэдэх Мөрдөн байцаах алба нь цагдаа, хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгчийн үйлдсэн гэмт хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна" гэж заасан. Энэ албаны бүтэц, зохион байгуулалтыг нь Прокурорын байгууллагын тухай хуулиар тодорхой болгосон юм.

Прокурорын дэргэдэх Мөрдөн байцаах алба нь:

-Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 27.2-д заасан харьяаллын хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна.

-Мөрдөн байцаах албаны мөрдөн байцаагч мөрдөн байцаалтын ажиллагааг явуулж Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 28 дугаарт заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

-Мөрдөн байцаах алба нь Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 10.4-д зааснаар захиргааны удирдлага, аж ахуй, санхүү, боловсон хүчний хувьд бие даасан байна.

Үүнээс үзэхэд прокурорын дэргэдэх мөрдөн байцаах алба нь захиргааны удирдлага, аж ахуй, санхүү, боловсон хүчний хувьд бие даасан, Эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагааг хэрэгжүүлэгч албан тушаалтан болох цагдаа, хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгчийн үйлдсэн гэмт хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулдаг, хараат бус, төрийн тусгай албаны байгууллага болно.

Улсын Ерөнхий прокурор нь зөвхөн Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 10.3-д зааснаар Мөрдөн байцаах албаны бүтэц, дүрмийг баталж, албаны дарга, дэд даргыг томилж, чөлөөлнө.

Мөрдөн байцаах алба нь үйл ажиллагаандаа Үндсэн хууль, Эрүүгийн хууль, Эрүүгийн байцаан шийтгэх хууль бусад хуулийг удирдлага болгон ажилладаг бөгөөд Прокурор Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 30 дугаар зүйлд зааснаар хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаанд хуулийн заалт хэрхэн хэрэгжиж байгааг хяналт тавьж, шүүх хуралдаанд улсын яллагчаар оролцох ба байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцоходоо Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 193, 195 дугаар зүйлд заасан болон хуулиар олгосон бусад бүрэн эрхийг хэрэгжүүлдэг.

Иймд иргэн Н.Даваадоржийн өргөдөлд дурдсан Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйл, 12 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн заалт Үндсэн хуулийн Тавин зургадугаар зүйлийг зөрчсөн гэх үндэслэлгүй болно" гэжээ.

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдаанд оролцсон Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн Р.Эрдэнэбүрэн: "Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Бат-Эрдэнийн Үндсэн хуулийн цэцэд урд ирүүлсэн тайлбарыг дэмжиж байна.

Иргэн Н.Даваадорж нь "мөрдөн шалгах ажиллагаа", "мөрдөн байцаах ажиллагааг ялгаж ойлгоогүй байна". Мөн Улсын ерөнхий прокурорын дэргэд Мөрдөн байцаах алба ажиллуулах тухай хуулийн заалт нь Үндсэн хууль зөрчөөгүй тул Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйл, 12 дугаар зүйлийн 12.3 заалтууд Үндсэн хуулийн Тавин зургадугаар зүйлийн заалтыг зөрчөөгүй гэсэн дүгнэлт гаргаж өгнө үү" гэв.

ҮНДЭСЛЭЛ:

1.Прокурорын байгууллагын тухай 2002 оны 7 дугаар сарын 04-ний өдөр батлагдсан хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.3-ын "Хохирогч, гэрчийн мэдүүлэг, шинжээчийн дүгнэлт эргэлзээтэй, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаагүй гэж үзвэл прокурор мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулна" гэсэн заалт нь 1993 оны 4 дүгээр сарын 23-ны өдөр батлагдсан Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Прокурор хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хяналт тавихдаа Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулж болно" гэсэн заалттай агуулгын хувьд адил байна.

Улсын Их Хурлаас 1993 оны 4 дүгээр сарын 23-ны өдөр баталсан Монгол Улсын Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Прокурор хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хяналт тавихдаа Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулж болно" гэсэн заалт Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Тавин зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалтыг зөрчсөн эсэх асуудлаар иргэн Д.Бямбасүрэнгийн өргөдлөөр үүсгэсэн маргааныг Үндсэн хуулийн цэц 1994 оны 7 дугаар сарын 25-ны өдрийн хуралдаанаар хянан хэлэлцээд "прокурор... хуульд заасан үндэслэл журмын дагуу мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах нь халдашгүй, чөлөөтэй байх, хуульд заасан үндэслэл, журмаас гадуур хэнийг ч нэгжих, баривчлах, хорих, мөрдөн мөшгөх, эрх чөлөөг хязгаарлахыг хориглох зэрэг Үндсэн хуульд заасан иргэний эрхийг баталгаажуулах, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах үйл ажиллагаанд хууль ёс зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсооход чиглэсэн прокурорын хяналтын арга учир Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Тавин зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг зөрчөөгүй байна" гэж 07 дугаар дүгнэлт гаргажээ.

Прокурорын байгууллагын тухай хуучин, шинэ хуулиудын дээр дурдсан хоёр заалтын алгаа нь Үндсэн хуулийн цэцийн 1994 оны 07 дугаар дүгнэлтийн үндэслэлийг өөрчлөх шалтгаан болохгүй байна.

2. Улсын ерөнхий прокурорын дэргэдэх мөрдөн байцаах алба нь прокурорын байгууллагын бүтэц, тогтолцоонд хамаардаггүй, зохион байгуулалтын удирдлага, боловсон хүчин, санхүү, эдийн засгийн талаар тусгаар байж үйл ажиллагаагаа бие даан, хараат бусаар явуулахаар хуульчлан тогтоосон байна. Нөгөө талаар Улсын ерөнхий прокурорын дэргэдэх мөрдөн байцаах албанд эрх хэмжээ, цалин хангамж, баталгааны хувьд цагдаагийн байгууллагын мөрдөн байцаагчидтай адилтгагдсан мөрдөн байцаагчид ажилладаг, прокурорын байгууллага нь тэдний дотоод аливаа үйл ажиллагаанд оролцдоггүй, гагцхүү холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу прокурорын хяналт тавих журмаар харилцаж хуулийн дээрх заалтуудыг зохих ёсоор хэрэгжүүлэн ажилладаг байна.

Цагдаа, хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгчийн үйлдсэн хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулах чиг үүрэгтэй мөрдөн байцаах албыг Улсын ерөнхий прокурорын дэргэд байгуулснаар прокурорын байгууллага мөрдөн байцаах үйл ажиллагааг эрхлэн явуулдаг гэх хууль зүйн үндэслэл тогтоогдохгүй байна.

Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 1, 2 дахь хэсгийн заалтыг удирдлага болгон

ДҮГНЭЛТ ГАРГАХ нь:

1. Прокурорын байгууллагын тухай 2002 оны 7 дугаар сарын 4-ний өдрийн хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.3-ын "Хохирогч, гэрчийн мэдүүлэг, шинжээчийн дүгнэлт эргэлзээтэй, хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаагүй гэж үзвэл прокурор мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулна", мөн хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1-ийн "Улсын ерөнхий прокурорын дэргэдэх Мөрдөн байцаах алба нь Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулиар харьяалуулсан хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна" гэсэн заалтууд нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Тавин зургадугаар зүйлийн 1, 3 дахь хэсгийг зөрчөөгүй байна.

2. Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу энэхүү дүгнэлтийг 15 хоногийн дотор багтаан хэлэлцэж, хэрхэн шийдвэрлэсэн тухай харну ирүүлэхийг Улсын Их Хуралд уламжилсугай.

ДАРГА	Ж.БЯМБАДОРЖ
ГИШҮҮД	Н.ЖАНЦАН
	Ч.ДАШНЯМ
	Д.НАРАНЧИМЭГ
	Ц.САРАНТУЯА